

HASTALIK İÇİN OKUNACAK DUA*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü lillâhi rabbi'l-âlemîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bi- ihsânin ilâ yevmi'd-dîn...

Emmâ ba'dü, fa'lemû eyyühe'l-ihvân... Feinne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve efdale'l-hedyi hedyü seyyidinâ muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin ve sahıbehâ fi'n-nâr... Ve bi's-senedi's-sahîhi'l-muttasili ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

رَبُّنَا الَّذِي فِي السَّمَاءِ تَقَدَّسَ اسْمُكَ، أَمْرُكَ فِي
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَمَا رَحِمْتِكَ فِي السَّمَاءِ فَاجْعَلْ
رَحِمَتَكَ فِي الْأَرْضِ وَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَخَطَايَانَا
إِنَّكَ أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ فَأَنْزِلْ رَحْمَةً مِنْ رَحِمَتِكَ
وَشِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ عَلَى هَذَا الْوَجَعِ فَيَبْرَأَ بِإِذْنِ اللَّهِ

(طب . ك . عن أبي الدرداء)

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

RE. 289/3 (*Rabbüne'llezî fi's-semâi tekadde-se'smüke, emreke fi's-semâi ve'l-ardi, kemâ rahmetüke fi's-semâi fec'al rahmeteke fi'l-ard; va'ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâyânâ, inneke ente rabbü't- tayyibîn; feenzil rahmeten min rahmetike, ve şifâen min şifâike alâ hâze'l-ve-ca'; feyebreü bi-izni'llâh*) *Sadaka rasûlü'llâh...*

Muhterem cemaat-i müslimîn!

Hocamız Gümüşhanevî Ahmed Ziyâeddin KS Hazretleri'nin telif etmiş olduğu *Râmûzü'l-Ehâdis* isimli hadis kitabına devam ediyoruz.

Hadislerin izahına geçmeden önce, evvelâ Peygamberimiz Efendimiz Muhammed-i Mustafâ SAS Hazretleri'nin; sonra cümle enbiyâ, evliyânın, asfiyânın; hâssaten Ebû Bekr-i Sıddîk ve Aliyy-i Murtazâ'dan bize kadar güzerân eylemiş olan sâdâtımızın ve meşâyihimizin ayrı ayrı ruhları için; bilhassa eserin müellifi Ahmed Ziyâeddin Efendi Hazretleri'nin ruhu için; bu hadis-i şerîflerin bize kadar gelmesinde emeği geçmiş olan ruvât-ı muhteremenin, ulemânın ayrı ayrı ruhları için; ve uzaktan yakından bu hadis-i şerifleri dinlemek üzere buraya teşrif etmiş olan siz kardeşlerimizin ahirete intikâl ve irtihal eylemiş olan bi'l- cümle akrabasının, yakınlarının ruhları için, bir Fâtihâ üç İhlâs -ı Şerîf okuyalım:

.....

a. Ağrıya karşı Okunacak Dua

İnsanın vücudunda bir ağrı olduğu zaman, vücudunda ağrıyan bir yer olduğu zaman söylenecek sözler... Peygamber Efendimiz,

bunlar söylendiği takdirde bu hastalığın geçeceğini bildirecek. Şimdi okuyalım:

Ebü'd-Derdâ RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuş:¹

مَنْ اشْتَكَى مِنْكُمْ شَيْئًا أَوْ اشْتَكَاهُ أَخٌ لَهُ فَلْيَقُلْ

(*Meni'ştekâ minküm şey'en*) [Sizden birinin bir hastalığı, ağrısı olursa, (*evi'ştekâhu ehun lehû*) veya bir din kardeşi ona ağrıdan şikâyet ederse, (*felyekul*) şu duayı okusun:]

رَبُّنَا الَّذِي فِي السَّمَاءِ تَقَدَّسَ اسْمُكَ أَمْرُكَ فِي
السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ كَمَا رَحِمْتِكَ فِي السَّمَاءِ فَاجْعَلْ
رَحْمَتَكَ فِي الْأَرْضِ وَاعْفِرْ لَنَا ذُنُوبَنَا وَخَطَايَانَا
إِنَّكَ أَنْتَ رَبُّ الطَّيِّبِينَ فَأَنْزِلْ رَحْمَةً مِنْ رَحْمَتِكَ
وَشِفَاءً مِنْ شِفَائِكَ عَلَى هَذَا الْوَجَعِ فَيَبْرَأَ بِإِذْنِ اللَّهِ

(طب. ك. عن أبي الدرداء)

¹ Ebû Dâvud, Sünen c.X, s.397, no:3394; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V I, s.20, no:24003; Hâkim, *Müstedrek*, c.I, s.494, no:1272; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, I, s.257, no:10876; Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V III, s.280, no:8636; Taberânî, *Dua*, c.I, s.331, no:1082; Beyhakî, *el-Esmâ ve's-Sıfat*, c.II, s.428, no:852; Bezzâr, *Müsned*, c.II, s.110, no:4080; İbn-i Adiy, *Kâmil fi'd-Duafâ*, c.III, s.197; İbn-i Hibbân, *Mecrûhîn*, c.I, s.308; Mizzî, *Tehzîbü'l-Kemâl*, c.IX, s.533, no:2083; Ebü'd-Derdâ RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.72, no:28412; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.XIII, s.108, no:12679.

RE. 289/3 (*Rabbüne'llezî fi's-semâi tekaddese'smük*) Bu *rabbünâ* da okunur, münâdâ olması takdiriyle *rabbenâ* da okunur. O zaman, "Semâda ismi takdis edilen Rabbimiz" veyahut "Ey semâlarda ismi takdis edilen Rabbimiz!" demek oluyor.

(*Rabbüne'llezî fi's-semâi tekaddese'smük*) "Semada ismi takdis edilen Rabbimiz! Senin ism-i şerîfin her türlü noksandan pâk, münezzehtir, temiz ve her türlü noksanlıktan uzaktır."

(*Emreke fi's-semâi ve'l-ardi*) "Senin emrin gökte de, yerde de cârîdir. Yâni göktekiler de, yerdekiler de, cümle mahlûkat sana mutîdirler, senin emrine itaat ederler. İtaatinin dışında, sadece ruhsat vermiş olduğu gâfil insanlar var... Hepsi mutî... Yağmur, bulut, rüzgâr, ağaç, güneş, ay, cemâdât... Hepsi itaatkâr, bir asi var, işte insanlara bu ruhsatı vermiş asiliğe..."

İzaha geçmeden önce, hadis-i şerîfi tamamlayalım da mevzu belli olsun:

(*Kemâ rahmetüke fi's-semâi*) "Nasıl ki yâ Rabbi senin rahmetin göktedir, (*fec'al rahmeteke fi'l-ard*) yeryüzüne de rahmetini ihsân eyle! Semaları rahmetinle doldurduğun gibi, yeryüzüne de rahmet eyle... (*Va'ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâyânâ*) Bizim günahlarımızı ve hatalarımızı mağfiret eyle... (*İnneke ente rabbü't-tayyibîn*) veyahut bir rivayette (*rabbü't-tayyibîn*) Sen şüphesiz ki iyilerin Rabbisin, iyi kullarına mukabele eden Mevlasısın; veyahut tabiplerin de Rabbisin! Eğer (*rabbü't-tabîbîn*) mânâsına geliyorsa; doktorları da sen yarattın; tabiplerin de, tıpla meşgul olanların da rabbi se nsin yâ Rabbi!

(*Feenzil rahmeten min rahmetike*) Rahmetinden bir rahmet de bize ihsân eyle, bizim de üzerimize indir. (*Ve şifâen min şifâike*) Şifandan bir şifa bize de nasib eyle; (*alâ hâze'l-veca'*) şu çektiğimiz acı, şu duyduğumuz, hissettiğimiz acıya bir şifâ ihsân eyle...”

“Böyle derse bir insan...” diyor Peygamber Efendimiz, (*feyebraü bi-izni'llâh*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin izniyle, ruhsatıyla, lütf u keremiyle inşaallah bu hastalıktan sâlim olur.”

Şimdi makbul olacak duanın edebi yine, bize Fatiha'da öğretildiği gibi, ne kadar güzel kelimeler, ince hikmetlerle sıralanmış. Evelâ övüyor Mevlâ'mızı, rahmetinin şumûlünü yâd ediyor, sonra günahlardan tevbe ve istiğfâr ediyor. Çünkü çektiklerimizin çoğu hep günahlarımızdan... Yâni hatalarımızdan ve günahlarımızdan dolayı. Onun için, günahlardan mağfiret talep ediyor. Ondan sonra her türlü şifanın ilaçtan değil, doktordan değil onların da Rabbi olan Mevlâ'dan geldiğinin idrakini ifade eden cümleler kullanıyor. Ondan sonra Mevlâmız'ın rahmetind enbir rahmet, şifasından bir şifa talep ederek, o ağrının sızının kaldırılmasını, giderilmesini istiyor.

(*Rabbüne'llezî fi's-semâ'*) “Bizim Rabbimiz ki semâda ve yerdedir.” Bir ayet-i kerime var:

وَهُوَ الَّذِي فِي السَّمَاءِ إِلَهٌُ وَفِي الْأَرْضِ إِلَهٌُ

(Zuhruf: ٨٤)

(*Ve hüve'llezî fi's-semâi ilâhün ve fi'l-ardi ilâhün*) “O Allah ki, gökte de mâbuddur, ilâhtır; yerde de ilâhtır.” (Zuhruf, 43/84)

Bütün mülk onundur, onun mülkünde onun ulûhiyetinin cârî olmadığı hiç bir yer yok ki... Yer, gök cümle onun mahlûkudur. Her şey onun kuludur, onun yaratığıdır ve hepsinin Mevlâsı, Rabbi odur.

Nasb ile okursak (*Rabbene'llezî*) diye okursak, “Yâ Rabbenâ” mânâsıyla, takdiriyle: “Ey yerlerin ve göklerin mâbudu olan Mevlâmız!” demek oluyor.

Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin ismi, (*tekadde-se'smûke*) senin ismin mukaddes oldu. Mukaddes sözünü çok kullanırız damânâsını bilmeyiz. Ne demek mukaddes? Yâni kutsal. E kutsal ne demek? Kutsal demek yâni mukaddes sözü: Her türlü eksiklikten, kirden, noksanlıktan pâk, temiz demek. Yâni hiç bir gölge, hiç bir leke, hiç bir eksiklik, hiç bir kusur yok... İsm-i celîli o kadar pâk, o kadar her türlü noksanlıktan uzak ve münezze, o kadar pâk, o kadar yüksek demek. Her ismi...

İsm-i A'zam'dan söz açıldı bir alimler meclisinde de, o İsm-i A'zam'la ilgili tasavvuf kitaplarında bir fıkra anlatılır, Zünnûn-u Mısrî KS Hazretleri ile ilgili. Ben bunu anlattım da, 86 yaşında alim bir zât vardı, o da dedi ki:

“—Söyleyen ağza göre, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin isimlerinden her birisi İsm-i A'zam'dır. A'zâm olmayan ismi mi var?” dedi.

Cümle esmâsı a'zâmdır elbette... Söyleyecek ağız lâzım, gönül lâzım!

“İsmin pâktır yâ Rabbi! (*Emrüke fi's-semâi ve'l-ardi*) Senin göktekiler, yerdekiler, cümle, hepsi emrine mutîdir. Hepsi sana münkad, hepsi senin fermanın karşısında el pençe divan durmuşlar.

Şeyh Sâdî-i Şîrâzî o *Gülistan* isimli nefis kitabında diyor ki:

ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند

تا تو نانی بکف آری و بغفلت نخوری

Ebr ü bâd ü meh ü hurşid ü felek der kârend Tâ tu nâni bekef âri ve be-gaflet nehôri

Ay, güneş, rüzgâr, bulut, yağmur... Hepsi felek, hepsi harıl harıl çalışıyorlar. Hepsi bir faaliyet içinde, hiç duran yok, tembellik eden yok, gaflet eden yok, hepsi harıl harıl çalışıyorlar. Neden?

Sen bir lokma elde et de, onu gafletle ye diye. Yağmur yağar, güneş ısıtır, yer bitirir, rüzgar üfürür, yel savurur... Ondan sonra buğdaylar olgunlaşır, harman olur, sen onu yersin.

Bütün bu kâinatta, etrafta gördüğün bu varlıkların hepsi, sana kul olmuşlar adeta, senin etrafında pervane kesilmişler. Sen bir lokma yiyessin diye, Allah onların hepsini senin emrine vermiş, hepsi harıl harıl senin için çalışıp duruyorlar.

همه از بهر تو سرگشته و فرمان بردار

شرط انصاف نباشد که تو فرمان نبری

*Heme ez beher tu sergeşte vü fermân berdâr
Şart-ı insâf ne bâşed ki tu ferman ne berî*

E şimdi, hiç insafa sığar mı ki hepsi senin için itaat ediyolar; kemer bağlamışlar, el pençe divan durmuşlar da, eşref-i mahlûkat olduğun için, sen insanoğluna hizmet edip duruyorlar. Senin Allah'a asi olman yakışık olur mu? Şart-ı insâf olur mu? İnsafın içine sığar mı? İnsaf denilen şeyin şartı arasında var mıdır bu? Allah-u Teâlâ seni eşref-i mahlûkat kılmış.

لَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ فِي أَحْسَنِ تَقْوِيمٍ

(التين: ٤)

(Lekad halakne'l-insâne fî ahseni takvîm) [Biz insanı en güzel biçimde yarattık.] (Tîn, 95/4)

En güzel fitrat ile, en güzel şekilde yaratmış. Bak atlara hükmediyorsun, develere hükmediyorsun, koyunları, kuzuları kesiyorsun, balıkları suda avlayıp yiyorsun, ağaçların meyvalarını devşiriyorsun, buğdayı öğütüp un yapıyorsun... Kâinatta ne varsa, hepsi senin emrine verilmiş. Koyunu niye kestini demeyecek kimse. Çünkü Allah senin emrine vermiş.

Hepsini senin emrine vermiş de Allah-u Teâlâ Hazretleri, şu tezata dikkat edin, yâni akıl takılmaz mı bu işe? Her şey senin için itaat edip duruyor, sana hizmet edip duruyor da, yakışır mı eşref-i mahlûkat olan sana Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne itaat etmemek? Yâni insan utancından kıpkırmızı kesilir, terinden böyle yerin dibine geçer. Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne karşı insan nasıl olur da günah işler?

مِنْهُ عِصْيَانٌ وَنِسْيَانٌ وَسَهْوٌ بَعْدَ سَهْوٍ مِنْكَ إِحْسَانٌ
وَفَضْلٌ بَعْدَ إِعْطَاءِ الْجَزِيلِ

*Minhü isyânün ve nisyânün ve sehvün ba'de sehvin,
Minke ihsânün ve fadlün ba'de i'tài'l-cezîl.*

*Benden isyan ve unutmak, peş peşe nice hatâ;
Senden ise fazl u ikram, bunca ihsân-ı cezîl...²*

Bunca nimeti bol bol veriyor, ondan sonra da yine ihsân ve fazl-u kerem eyliyor. Ondan da isyankârlık, asilik, ma'siyet ve unutmak, gaflete düşmek, hatırlamamak, vazifesini hatırına getirmemek, kulluğu unutmak ve hata üstüne hata etmek... Hiç bak arada münasebet var mı?

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize uyanıklık nasib eylesin... Zarif, güzel, anlayışlı, hassas, güzel müslümanlar eylesin bizi... Kaba saba böyle yontulmamış insanlar etmesin...

(Kemâ rahmetüke fi's-semâi fec'al rahmeteke fi'l-ard) Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin rahmeti her şeye şâmil. Göklerden yağmurlar yağıyor, bizleri suluyor. Eğer olmasa, ne olurdu halimiz? Bir nimetini bile düşünsek... “İşte o göklere, yerlere şâmil olan rahmetini yeryüzüne de lütfeyle yâ Rabbi!”

² Hz. Ebû Bekr'in Kasidesi, 3. beyit.

Ondan sonra: (*Va'ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâyânâ*) “Bizim hatalarımızı, günahlarımızı, zenblerimizi mağfiret eyle!” Mağfiret etmek demek, örtmek demek... Yâni yapılmış bir günah var, kapatıverecek Allah-u Teâlâ Hazretleri, göstermeyecek kimseye. İsimlerden birisi de Settâr...

Borlu Şeyh Kuddûsî Efendi KS Hazretleri ne güzel söylemiş:

*Adın senin Gaffâr iken,
Ayb örtücü Settâr iken,
Kime varam sen var iken,
Cürmüm ile geldim sana!*

Settâr ismi var. Setrediyor, kusurları başkalarına göstermiyor. Gaffâr ismi var, günahlarımızı afv u mağfiret ediyor. Günahlarımızın afv u mağfiretini önce istiyoruz. Neden? Bütün çektiklerimiz hep bizim hatalarımızdan, kusurlarımızdan, edepsizliklerimizden, günahlarımızdandır. Çünkü biz iyi kul olsak...

Burada bir nükte daha var ki, İslâm insanın hem beden sıhhatini ihsân eder insana; hem dünya saadetini ihsân eder, hem ahiret saadetini ihsân eder. Yâni insan iyi müslüman oldu mu, vücudu sıhhatli olur. 110 yaşına girer, hâlâ kale gibi yürür.

Birisini anlattılar —yaşını şu anda unuttum ama— beş kilometreymiş cami evine, bir saatlik yol. Hiç bir sabah namazını kaçırmamış. Hiç bir sabah namazını evinde kılmamış, hepsini camide kılmış. Yüz bilmem kaç yaşında dediler... Öyle o kadar İslâm'a bağlı insan, şey yapar mı, kale gibi durur.

İnsanın sıhhati de güzel olur. Müslümanlık... Bak diş temizliği diyor, beden temizliği diyor, yıkanmak diyor, tırnakları kesmek diyor, saçların, bıyıkların uzayanlarını tıraş etmek diyor... Her bakımdan temizlik ve sıhhati gerektiren şey...

Yemeğe çok yeme, midenin bir kısmı boş kalsın. Bir kısmını suyla doldur, bir kısmını serbest bırak. Az ye, acıkmadan yeme... Bütün böyle sıhhati gerektiren, sağlayan şeylerin hepsi var. Demek ki, iyi bir müslüman oldu mu insan; İslâm aynı zamanda insanın beden sıhhatini de temine neden olacak ahkâma sahip olduğu için bedenen de sıhhatli olur.

Avrupa'ya gitmiş bizim müslüman Türklerden birisi, ayağında bir ağrı varmış, bir hastalık varmış, kıpırdamıyormuş ayağı. Avusturya veya Almanya'ya gitmiş. Doktor muayene etmiş, şaşırmış, şöyle başını sallamış. demiş ki:

“—Sen hangi dindensin?”

“—Ben Türkiye'den geldim, müslümanım.”

“—E hayret doğrusu! Bu hastalık müslümanlarda hiç olmaz. Sen yoksa dinî ibadetlerini yapmıyor musun, namaz kılmıyor musun sen?”

O da boynunu bükmüş,

“—Kılmıyorum doktor bey.” demiş.

“—Şimdi anlaşıldı. Çünkü bu hastalık namaz kılanlarda olmaz.” demiş. Yâni dizi bükülmüyormuş veyahut neyse bir hastalığı varmış, adını unuttum ben. “Bu hastalık müslümanlarda olmazdı ama, sende oluşunun nedenini anladım.

Demek ki, sen namaz kılmıyorsun. Namaz kılmadığın için, şimdi anlaşıldı.” demiş, tedaviye ondan sonra geçmiş.

Sonra ruh sağlığı da müslümanlıktadır. Yâni, müslüman bedenen sağlam olduğu gibi, ruhen de kale gibi sağlam olur. Müslümanı hiç bir şey rahatsız edemez, alt edemez, üzemez. Müslüman üzüldüğü zaman, öteki zayıf dünya ehli insanlar, inançsızlar, imansızlar gibi tutup kendisini denize atmaz, kayadan aşağıya atmaz, parçalamaz. Ruhen de sağlam olur. Başına bir felâket geldiyse, Mevlâmın takdiri der. Hastalık gelse sabreder. Daha başka şeyler olsa, kendi kendine duyguları sağlam olduğu için, kendi kendisini korur hâsılı.

Demek ki, iyi müslüman olunca insan, onlar da olmayacak. Ondan sonra da ahireti selâmette olacak. Hem dünya nizamını, dünya saadetini sağlamış olacak, hem de ahiret saadetini sağlayacak hükümlere sahip İslâmiyet. İyi müslüman olsak, hepsi birden elimize geçecek. Allah-u Teâlâ dileseydi, kullarını imtihan etmek için meşakkatli şeyler, onları helâke götürücü şeyler de emredebilirdi. Çünkü:

لَا يُسْأَلُ عَمَّا يَفْعَلُ وَهُمْ يُسْأَلُونَ

(الأنبياء: ٢٣)

(Lâ yüs'elü ammâ yef'alü ve hüm yüs'elûn)
[Allah yaptığından sorumlu tutulamaz; onlar ise sorguya çekileceklerdir.] (Enbiyâ, 21/23)

Kimse Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne, "Niye bunu böyle emrettin?" diyemez ki, *hâşâ ve kellâ*, mümkün değil. Ama, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nin fazl u kereminden helâl kıldığı şeyler, hepsi iyi şeylerdir.

أَحِلَّ لَكُمْ الطَّيِّبَاتُ

(المائدة: ٤)

(*Uhille lekümü't-tayyibât*) [Temiz ve iyi şeyler size helâl kılınmıştır] (Mâide, 5/4)

İyi şeyleri bize helâl kılmıştır ve bize kötü şeyleri, habis şeyleri haram kılmıştır. Neyi haram kıldıysa, asırlar geçiyor, tıp onun bir zararını buluyor.

Bugün, bir arkadaşımız anlattı:

“—Almanya'ya gitmiştim üç-beş sene önce, birkaç gün önce bir program başlattılar Almanya radyosunda; hayretler içinde kaldım.” dedi.

“—Neymiş o program?” dedim,

“—Domuz eti aleyhinde çeşitli doktorlar çıktılar, konuşuyorlar: 'Domuz etini yemeyin, şöyle zararı var, böyle zararı var, kalbe şöyle yapıyor, vücuda bunu yapıyor.' diye. Birkaç program devam etti. Ondan sora idareciler bu işi anladılar, nasıl oldu bilmiyorum, program daha bitmeden orta yerinden kestiler. Ama birkaç gündür devam etti.” dedi.

O esnada da, Türkiye'de domuz etinin faydalarına dair böyle münakaşalar oluyordu gazetelerde:

“—Bak Almanlar domuz etini bol bol yiyorlar. 5 mark, 10 marka âlâsını böyle vitrinlerde çeşit çeşit şeyleri yiyenleri teşhir edilip duruyor. Yâni et sıkıntısı filan bahis konusu değil, bol bol yiyorlar.” Diyorlardı.

Ama doktorlar incelemişler, incelemişler ilmî bakımdan; “—Domuz eti zararlı, keşke yemese halkımız.” diye televizyonda söylemeğe başlamışlar.

Bizimkiler daha yüz sene geriden takip ettikleri için onları... Bizim gazeteciler şimdi methedecek edecek, yüz sene sonra uyanacak. O zaman hâ kötüymüş diye, onu oradan yüz sene sonra duyacaklar. Yüz sene geriden geliyorlar çünkü. O zaman, “Hâ hakikaten domuz eti kötüymüş.” diyecekler.

Ama daha ilim yokken, teknoloji yokken, Fen yokken bak Peygamber SAS Efendimiz zamanından, onun üzerinden 1400 sene geçti. 1400 sene önceden Kur’an-ı Kerim domuz etini yasak etmiş.

Evde köpek beslemeyi yasak etmiş Peygamber Efendimiz. Neden? Öyle hastalıklar var ki, sırf köpekten geçiyor insana. Köpekte olan hastalıklar var. Kuduz var bir kere, biliyoruz. Fakat daha başka hastalıklar da var, birtakım hastalıklar var. Yasak etmiş.

Hâsılı, neyi yasak etmişse, bizim lehimizedir. Neyi helâl kılmışsa, bizim için faydalıdır.

Benim bir tanıdığım var, meşhur bir kimse, adını söylesem herkes bilir. Ama maksat isim söylemek değil. Yâni olmuş bir şey olduğunu söylemek için size bu kadar ifade ediyorum:

Londra'ya gitti. Ayağında Türkiye'de tedavisi olmayan bir hastalığı var... Adını bilemeyeceğim o hastalığın, ayağı şişiyor, ağrı yapıyor belki kıvranıyor filan... Ciddi bir hastalık. Londra'da bir profesöre göstermiş. Profesör bakmış, muayene etmiş, demiş ki:

“—Sen yatağa yattığın zaman, bütün gece uyuma! Gecenin orta yerinde bir kalk! Uykunu böl, kalk!” demiş.

“—Pekâlâ...”

“—Kalktıktan sonra, ayağını soğuk suyla yıkarsan daha iyi olur.” demiş.

“—Ondan sonra da biraz böyle eğile kalka hareket edersen daha iyi olur.” demiş.

Adam kâfir, o kadar söylüyor. Yâni bilmiyor ki müslümanlıkta bir teheccüd vakti var, teheccüd namazı var. Sadece tıbbın kendisine gösterdiği şeyi söylüyor.

Bir müslüman doktor olsaydı, ne diyecekti ona:

“—Kardeşim, sen Peygamber SAS Efendimiz'in çok çok tavsiye etmiş olduğu teheccüd namazından haberdâr değil misin? Haberin yok mu ondan? Geceleyin kalk uykunun yarısında... Soğuk suyla bir güzel abdest al, kanın cevalân etsin damarlarında, tıkanıp kalmasın, uyuşup kalmasın... Ondan sonra da iki rekat mı kılarırsın, dört mü kılarırsın, on mu kılarırsın, on iki rekat mı

kılırsın; bir teheccüd namazı kıl! Eğil kalk, eğil kalk, hem sevaba girersin, hem de ayağında ağrı kalmaz, geçer.” Öyle derdi.

Ama o tabii hristiyan profesör, onun bildiği o. Bu hastalığın geçmesi için, gecenin bütününde bir insan upuzun yatmayacak, arada bir kalkacak, uykusunu bölecek. Orayı suyla masaj yapacak, ondan sonra ayağını eğecek, doğrultacak, kıvrıracak, doğrultacak... Hastalık geçecek.

“—Teheccüd namazını tarif ediyor gibi geldi bize. Kendi kendimize bakıştık, ondan sora ayrıldık yanından.” diyor.

İşte böyledir İslâmiyet’in bütün emirleri. Onları yapmadığımız için, başımıza her türlü şey geliyor. Onun için, burada Peygamber Efendimiz duasında diyor ki: (*Va’ğfir lenâ zünûbenâ ve hatâ y ânâ*) “Yâ Rabbi sen bizim günahlarımızı, hatalarımızı da bağışla...”

Çünkü asıl mühim olan zaten o... Yâni insan sıhhatli olur, hasta olur, başına bir sıkıntı gelir, dert gelir, elem gelir, keder gelir... İmtihan dünyası. Bir şey diyemeyiz. Gelir, gelebilir. Asıl mühim olan, Allah’ın bizi bağışlaması. Bu hastalık nasıl olsa gelir geçer. Nasıl olsa bir gün insan ölecek. Bu ömür yetmiş sene, seksen sene sürecektir, sonra gidecek. Mühim olan, Allah’ın insanı bağışlaması, affetmesidir. Tabii onun için de, bu cümleyi buraya eklemiş ASS Efendimiz duasının içine.

(*İnneke ente rabbü’t-tabîbîn*) “Sen tabiplerin de Mevlâsısın!”

Şimdi doktor veya ilaç bizâtihi hastalığı iyi etmiyor. Hastalığa şifâyı veren Allah CC.

İsimlerinden bir tanesi Şâfî, Esmâ-i Hüsnâsından bir tanesi Şâfî... Şifayı Allah veriyor.

Rivâyet ederler ki, İsâ AS zamanında tıp çok ileriymiş ve hatta her peygamber kendi devrindeki insanların acizlik duyacağı şeyleri yaparsa inanılacağı için, İsâ AS'a da etrafta tıp çok gelişmiş olduğu için, hastalığı iyileştirmek, doktorun iyi edemediği hastalıkları iyi etmek, ölüleri diriltmek mucizesi verilmiş.

İsâ AS rahatsızlanmış, geçmemiş hastalığı da. Okuduğum kitaba göre, münâcaat eylemiş, kendisine denmiş ki:

“—Yâ İsâ dağa çık, şöyle bir ot var, onu al; ondan sonra şöyle şöyle yap, onu ye, inşâallah geçecek.”

O otu bulmuş, kullanmış, hakikaten de geçmiş.

Aradan bir zaman geçtikten sonra, gene hastalanmış, Bu sefer kendiliğinden dağa çıkmış, yine o ottan yemiş. Bu sefer geçmemiş hastalığı. Demiş ki:

“—Yâ Rabbi! Geçen sefer bu hastalığa tutuldum, bu ilacı aldım, hastalığım geçmişti, bu sefer geçmedi.”

Demiş ki:

“—Şifâ otta değil, bende... Ben ihsân edince oluyor. Onu bilesin diye, bu sefer şifâyı vermedim.”

Onun için de burada, (*rabbü't-tabîbîn*) tabiblerin Mevlâsı, Rabbi diyor. Tabiplerin hiç hasta olmaması lâzım, hiç ölmemesi lâzım! Tabiplerin elinde bir şey olsa, kendisinden esirger mi? Esirgemez. Ama onların hepsi birer vasıta tabii.

İlaçlar da birer vasıta, şifa Allah'tan. Onun için bu şekilde hitap ediyor. "Rahmetinden bir rahmet indir bize yâ Rabbi!" diye dua ediyor, "Şifandan bir şifa indir!" diye dua ediyor. Bö yle güzel dua edildikten sonra, bu duygularla Allah-u Teâlâ'ya hamdü senâlar edildikten, günahlar için mağfîret talep edildikten sonra, Allah'ın rahmeti ve şifası istenilirse, inşâallah o hastalık geçer.

b. Gece Namazı Kılmanın Faydası

Gelelim öbür hadis-i şerife:³

رِجَالٌ مِنْ أُمَّتِي يَقُومُ أَحَدُهُمْ مِنَ اللَّيْلِ فَيُعَالِجُ
نَفْسَهُ لِلطَّهْرِ وَعَلَيْهِ عُقْدَةٌ فَيَتَوَضَّأُ فَإِذَا غَسَلَ
يَدَيْهِ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا وَضَّأَ وَجْهَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ
فَإِذَا مَسَحَ رَأْسَهُ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ فَإِذَا غَسَلَ يَدَيْهِ
انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ وَإِذَا وَضَّأَ رِجْلَيْهِ انْحَلَّتْ عُقْدَةٌ
فَيَقُولُ اللَّهُ تَعَالَى لِلَّذِينَ وَرَاءَ الْحِجَابِ أَنْظِرُوا
إِلَى عَبْدِي هَذَا يُعَالِجُ نَفْسَهُ لِيَسْأَلَنِي مَا سَأَلَنِي
عَبْدِي هَذَا فَهُوَ لَهُ

(حم. حب. طب. عن عقبه بن عامر)

³Taberani, *Mu'cemü'l-Kebir*, c.XV II, s.305, no:843; İbn-i Hibban, *Sahih*, c.III, s.330, no:1052; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV , s.159, no:17493; Ukbetü'bnü Amir RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.V II, s.794, no:21442; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.109, no:12681.

RE. 289/4 (*Ricâlün min ümmetî yekûmü ehadühüm mine'l-leyli feyuâlicü nefsehû li't-tuhûri... İlâ âhiri'l-hadîs.*) Bu hadis-i şerîf, geceleyin namaz kılmağa kalkmakla ilgili.

Peygamber SAS Efendimiz söylüyor ki:

(*Ricâlün min ümmetî*) “Benim ümmetimden birtakım insanlar vardır.” Adamlar vardır diyor ama, adamdan maksat insan demek. Yâni kadın da olsa durum değişmez. “Birtakım adamlar vardır ki, (*yekûmü ehadühüm mine'l-leyli*) gecenin bir zamanında onlardan bir tanesi yatmaz, kalkar. Yattığı yerden ayağa kalkar, doğrulur (*feyuâlicü nefsehû li't-tuhûri*) ve abdest almak için, kendini temizlemek, âzâlarını temizlemek için tedbirler almağa girişir, (*ve aleyhi ukdetün*) üzerinde düğüm vardır.” Uyandığı zaman uyanan kimsenin üzerinde düğüm, hani ipin düğümleri gibi düğüm vardır.

(*Feizâ gasele yedeyhi inhallet ukdeten*) “Abdest alma mahalline geçer de, elini şöyle yıkarsa o zaman düğümlerden birisi çözülür. (*Feizâ vadaa vechehû inhallet ukdeten*) Yüzünü yıkadığı zaman bir düğüm daha çözülür.” Abdestten önce ellerimizi yıkıyoruz, hilalliyoruz aralarını şöyle. O zaman bir düğüm çözüldü. Yüzünü yıkadığı zaman bu geceleyin kalkan kişi bir düğüm daha çözülür.

(*Feizâ gasele yedeyhi inhallet ukdeten*) Yüzümüzden sonra ellerimizi yıkamağa geliyor, kollarımızı yıkamağa geliyor sıra, onları yıkadığı zaman bir düğüm daha çözülür. (*Feizâ meseha bi-re'sihî inhallet ukdeten*) Başına mesh verdiği

zaman, abdest alırken elimizi yüzümüzü yıkadıktan sonra başımıza mesh veriyoruz, o zaman, başına mesh verdiği zaman, bir düğüm daha çözülür (*Feizâ vadaa ricleyhi inhallet ukdeten*) Ayaklarını, iki ayağını yıkadığı zaman da, bir düğüm çözülür.”

(*Feyekülü'llàhu teâlâ li'llezîne verâen hicâb*) “Perdenin arkasındakilere Allah-u Teâlâ Hazretleri buyurur ki...” Perdenin arkasındakiler kimler? Bizim gözümüzün önünde perde var da biz göremiyoruz, melekler. Meleklerle de buyurur ki Allah-u Teâlâ Hazretleri:

(*Ünzurû ilâ abdî hâzâ*) ‘Şu benim kuluma bir bakın! (*Yuâlicü nefsehû li-yes'elenî*) Benden bir şeyler istemek için tedbirler alıyor, kendisine çareler hazırlıyor, çareler yapıp duruyor, kendisini tedavi etmek için bak bir şeyler yapıyor. (*Mâ seelenî abdî hâzâ fehüve lehû.*) Benden ne isterse, o onun olsun.” buyurur.

Demek ki, geceleyin kalktığı zaman serbest değil, düğümler var her yerinde... Hakikaten de insanı birden geceleyin kaldırırsan, aklı başında tam olmaz. Demek ki mânevî birtakım düğümler var. Nasıl ipe düğüm atıyorsak, bağlıyorsak, mânevî birtakım düğümler var insanda...

Ellerini yıkadığı zaman, bir tanesi açılıyor. Yüzünü yıkadığı zaman, ötekisi açılıyor. İki elini yıkadığı zaman, ötekisi açılıyor. Başına meshettiği zaman, ötekisi açılıyor. Ayaklarını yıkadığı zaman, ötekisi açılıyor. Beş tane düğüm açılıyor.

Sanki bunlar bir hastalık... Kendisine ilaç yapması, tedavi etmesi gibi âdetâ... Bazı hastalıkları tedaviye muhtaç bir insanın kendi kendisini tedavi etmesi gibi. Bunların hepsini yaptığı zaman, adeta kendisini kurtarmış oluyor o kişi, başının çaresine bakmış oluyor. Ve Allah-u Teâlâ Hazretleri meleklerine diyor ki:

“—Bak kulum başının çaresine bakıyor... Bir şeyler yaptı, başının çerisine bakıyor. Kendisini bir çareye kavuşturmak için tedbirler alıyor. Benden ne isterse, o onun olsun.”

Burada evvelki Cuma geçmişti, Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor ki:

“—Cebrâil AS bana geldi, bana gece namazından o kadar çok bahsetti ki, o kadar çok methetti ki, gece namazını o kadar çok tavsiye etti ki, sandım ki gece hiç uyku olmayacak müslümanlara...”

İşte bizim zararımız buradan başlıyor. Şimdi biz bu 20. Yüzyıl'ın hayatının tarzını benimsemişiz. Hepimiz, müslümandan gayrı milletlerin hayatı gibi bir hayat sürüyoruz. Bunları nasıl yaparsın: Saat 07:00'de kalkar, 07:30'da dişlerini fırçalar, 08:00'de tıraş olur, 08:30'da yola çıkar, 09:00'da dairesine varır, 12:00'de şöyle olur... Yâni metod itibariyle bir İngiliz, bir Amerikalı'nın, bir Almanın, bir Fransız, İtalyan nasıl şey yaparsa öyle.

Onları taklitten, onlar kadar olur insan... Daha fazla bir şey olmaz. Ama bak müslümanın kazanç zamanları var. Biz günümüzü nasıl ayarlamalıyız ki, geceleyin bu işleri yapabilelim? Nasıl ayarlayacaksak ayarlayacağız. Akıllı insansak,

kazanç peşinde koşan insansak, bu dünyanın bir imtihan yeri ve fırsat sahası olduğunu bilen insansak, bu fırsatın ecelle beraber elden gideceğini, bir daha bu fırsatın ah ile, vah ile ele geçmeyeceğini idrak etmiş bir kimseysek, kazancımıza bakacağız. Başka hiç bir çare yok. E bu kazanç yolu nereden geçiyor? Geceleri uyanık durmaktan geçiyor. Geceleyin ibadet edip, Allah'a ihtiyacını arz etmekten, Allah-u Teâlâ Hazretleri'nden istemekten geçiyor.

Bak Peygamber ASS Efendimiz bildiriyor ki, hem de birçok hadis kitapları bunu yazmışlar, sapa sağlam bir hadis-i şerîf, daha yüzlerce hadis-i şerîf de bunu te'yid ve takviye diyor ki:

“—Ne isterse verilecek ona...”

Ne isterse verilecek, sen o vakitte orada oturuyorsun. Neden? Sebebini söyleyeyim. Akşamleyin geliyor. Bir kere eskiden akşamları iş yerleri kapanırdı. Akşamleyin insan oruçlu olur diye, akşam namazında insan mahallesine dönmüş olurdu eskiden. Eski hayatlar, dedelerimizi biz küçük görürüz, hor görürüz beğenmeyiz ama, onlar her şeyi İslâm'a göre ayarlayabilmişlerdi kendilerini. Akşam namazında insan evine ulaşmış olacak. Akşam yemeğini yedin, ondan sonra yatsıya kadar aile efrâdınla meşgul ol, ne yaparsan yap. Yatsıyı kıldıktan sonra ashâb-ı kirâm hiç oyalanmazlarmış.

Hatta yatsıdan sonra bazı kitaplarda diyor ki: “Sanki birbirlerine dargınmış gibi, ayakkabısını alan hemen mescidden eve koşarmış.” Neden?

O andan itibaren yapılan her konuşma geceye zarar verir. Sen o vakitte hemen kalkacaksın, evine gideceksin, taze abdestini al, dört rekatlık namazını kıl, abdestli olarak sağ tarafına yat, uyu. Uykuyu al, o seher vakitlerinde, göğün kapılarının açıldığı zamanda, ne isterse kulumundur denildiği zamanda, o zaman seccadenin üzerine çık! Allah-u Teâlâ Hazretleri'ne yönel! Gözyaşı dök, tesbih çek, yalvar yakar bakalım, olacak mı, olmayacak mı? Mümkün değil olmaması. Çünkü o kadar kat'î ki, evliyaullahtan hiçbir kimse yoktur ki gecenin bu vaktinde bu ganimetten istifade etmesin diyor kitaplar... Okuduğum kitaplar böyle diyor.

Peygamber SAS Efendimiz'e vahiy geldiği zaman geceleyin namaz kılınması emrolundu. İlk sûre İkra' Sûresi, ondan sonra gelen Müzzemmil, Müddessir sûreleri denilir. Daha ilk surelerde, ilk inen ayet-i kerimelerde, geceleyin namaz kılması emrolunuyor Peygamber ASS Efendimiz'e... Ashâb-ı kirâm da aynen o emre uydular. Hemen terakki ettiler. Yâni mânevî bakımdan terakkî, feyzlere nâil olmak, fütüvvetlere mazhar olmak hemen oldu.

“—Efendim ben kırk yıldır bu yoldayım, bir şey olmuyor.”

Gece namazı kılıyor musun? O vakitlerden istifade ediyor musun? Olmaz ki... Göğün kapıları imsak vaktine kadar açık kalıyor.

هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

(القدر: ٥)

(*Hiye hattâ matlai'l-fecr*) diyor Kadir Sûresi'nde. "Bu fecrin tuluu zamanına kadardır. Fecrin tulûuna; güneşin değil fecrin tulûu vaktine kadardır" (Kadir, 97/5) diyor.

Yâni oruç tutuyor olsan o gün, imsak kesildi, artık ağzına lokma alamıyorsun ya, o zamana kadar. O oldu mu, artık bitti, kapandı artık. Pazarlık yapıldı, alışveriş oldu, alan aldı, satan sattı, kazanan kazandı. Şimdi artık pazar yeri dürüldü, toplandı, herkes gitti. Sen şimdi, yavaş yavaş çapaklı gözlerini açıyorsun. Gidiyorsun oraya ki, pazar yerinde pazarcılar gitti mi, ne kalır ? Döküntüler, mezbeleler kalır, hiç bir şey alamazsın... Böyle oluyor. Onun için, ne yapıp yapıp, bu günden tez yok, şu gecenin şu feyizli zamanlarından istifade edelim! Allah cümlemize tevîkîni refîk etsin... Eğer ahireti kazanmak isteyen, Allah'ın rızasını kazanmak isteyen insanlarsak, başka çaresi yok. Müslümanın ayrı programı olacak.

"—Ama hocam geceleyin çok güzel televizyon programları var.

Pazar günleri gayet güzel, cumartesi günleri gayet güzel..."

Sen bilirsin!. İstersen sen televizyonun peşinde koş... Bu programlar, bakalım sana ne kazandıracak... Bu programlar müslümanlara ne kazandırmış? İşte tercih. Ya onu, ya onu yapacaksın.

Cennetin yolu vadinin üst tarafında çakıllı, kayalıklı patika, keçi yolu gibi zormuş. Orada yürürken insanın ayağına taşlar çarpar, yırtar, bazı yerleri kanar. Kolay değildir o yukarıda

taşların arasında yürümek. Hele yaşlıysa insan, veyahut kadınsa, oralarda kolay yürüyemez. Cehennemnin yolu da vadinin orta yerinde dümdüz yol gibi, yâni asfalt bugünkü tabirle, asfalt yol gibiymiş.

Cehennemnin yolu çok kolaydır. Hele sen o tarafa yönünü döndür, sen kendin gitmesen bile, su gibi akarsın. Kendiliğinden gider yol oraya, cehenneme doğru gider. Kendini kurtarmak için kenara çıkacaksın, kayalık patika yola çıkacaksın, sel seni alıp götürmesin diye. Ya öyle program yapacaksın; ya yardan geçeceksin, ya serden geçeceksin. Eğer yârı istiyorsan, o zaman serden vazgeçeceksin.

“—Hem televizyon programını seyredeyim, hem zevkü safâmı yapayım, hem de Allah’ın sevdiği bir kul olayım...” dersen, bu mümkün değil.

Büyüklerden birisi diyor ki... Tabii o zaman televizyon filan yoktu eski devirlerde:

“—Dünya ile ahireti beraber götürmek için epeyce uğraştım, baktım ki ikisi bir arada olmuyor. Ahireti o zaman imar etmeye koyuldum.” diyor.

O mübarekler, tabii gündüzleri de gene ibadetle geçirmişler, ikisini bir arada yürütememişler. Bakalım sen televizyonla yürütebilecek misin?

e. Efendimiz’in Dört Halife İçin Dua Etmesi

Bu hadis-i şerîfte Peygamber SAS Efendimiz’in dört sahabisi, halife-i erbaa yâni umerâ-i mü’minîn, emîr-i mü’minîn olan mü’minler mânâsına Ebû

Bekr, Ömer, Osman, Ali – *rıdvânu'llâhi aleyhim ecmaîn* – Hazerâtı methedilecek. Bakalım Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş:⁴

رَحِمَ اللهُ أَبَا بَكْرٍ زَوْجِنِي ابْنَتَهُ وَحَمَلَنِي إِلَى دَارِ
الْهَجْرَةِ وَأَعْتَقَ بِلَالًا مِنْ مَالِهِ وَمَا نَفَعَنِي مَالٌ فِي
الْإِسْلَامِ مَا نَفَعَنِي مَالُ أَبِي بَكْرٍ وَرَحِمَ اللهُ عُمَرَ
يَقُولُ الْحَقُّ وَإِنْ كَانَ مُرًّا لَقَدْ تَرَكَهُ الْحَقُّ وَمَالَهُ مِنْ
صَدِيقٍ وَرَحِمَ اللهُ عُثْمَانَ تَسْتَحْيِيهِ الْمَلَائِكَةُ وَجَهَّزَ
جَيْشَ الْعُسْرَةِ وَزَادَ فِي مَسْجِدِنَا حَتَّى وَسِعْنَا وَرَحِمَ
اللهُ عَلَيَّا اللَّهُمَّ أَدِرِ الْحَقَّ مَعَهُ حَيْثُ دَارَ

(ت. طس. ع. كر. عن علي)

RE. 289/5 (*Rahima'llâhu ebâ bekrin*) Peygamber ASS Efendimiz buyuruyor ki: “Allah-u Teâlâ Hazretleri Ebû Bekr-i Sıddîk’a rahmetini ihsân eylesin... Rahmetini saçsın, rahmet eylesin...” Tabii buradaki rahmet eylesin, bizim ölülerimize söylediğimiz mânâda değil. Rahmet, tabii ölülere de olur, dirilere de rahmet olur. Yâni Allah bizi de rahmet eylesin şimdi diyebiliriz. Rahmet eylesin... Geçmişlerimize de rahmet eylesin denilir.

⁴ Tirmizi, *Sünen*, c.XII, s.176, no:3647; Taberani, *Mu'cemü'l-Evsat*, c.V I, s.95, no:5906; Ebu Ya'la, *Müsned*, c.I, s.418, no:550; Bezzar, *Müsned*, c.I, s.152, no:806; İbn-i Asakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XXX, s.63; Hz. Ali RA'dan.

Kenzü'l-Ummal, c.XI, s.642, no:33124; *Camiü'l-Ehadis*, c.XIII, s.112, no:12686.

Peygamber Efendimiz de diyor ki: “Allah Ebû Bekir’e rahmet eylesin...” ne demek? Öldü de, ahirete gitti de arkasından dua değil bu. Peygamber Efendimiz’in bu sözü ifade anında Ebû Bekr-i Sıddîk hayatta ama, Allah-u Teâlâ Hazretleri ona rahmetini ihsân eylesin, onu lütfuna, keremine gark eylesin, çeşitli lutüflarına, ihsânına mazhar eylesin demek.

Neden? (*Zevvecenî ibnetehû*) “Kızı Hazret-i Aişe ile beni evlendirdi, kızını bana verdi. “Çekinmedi... İnsan, evladını hani iyi bir kimseye vermek için... Fedâkârlıktır yâni. Verir... “Yakınlık duyduğu kimse olmak hasebiyle kızını bana verdi, evlendirdi. Hazret-i Aişe, Ebû Bekr-i Sıddîk’in kızı. (*Ve hamelenî ilâ dâri’l-hicreti*) “Ve beni hicret yurdu olan Medine-i Münevvere’ye nakleyledi, taşıdı.”

Tabii Ebû Bekr-i Sıddîk’le Peygamber SAS Efendimiz malum Mekke-i Mükerreme’den Medine-i Münevvere’ye beraber yolculuk ederek hicret eylediler ve develer Ebû Bekr-i Sıddîk RA’ın idi. Develerini Ebû Bekr-i Sıddîk RA hazırlamıştı. Peygamber SAS Efendimiz râzı olmadı. Yâni bu develerin benim hissem d üşe nin parasını ben vereceğim dedi. Parasını kendisi vermeyi söyledi Ebû Bekr-i Sıddîk’e. Ancak o şartla kabul ederim dedi. “Yâ Rasûlallah! Develer hazır.” deyince, “Parasını kabul edersen alırım.” dedi Peygamber Efendimiz burada da o ilk teklifini tekrarlıyor.

Başka rivayetler de var ki parasını verdi ama, yine o onu ona iade etti veyahut aldım kabul ettim diye hani söylüyoruz ya öyle şey yaptı diyenler de var. Neyse...

Peygamber Efendimiz diyor ki bu cümlede: “Beni hicret yurdu olan, hicret edeceği yer olan Medine-i Münevvere’ye taşıdı.”

Bu yolculuk çok kıymetli bir yolculuk. Mâlûm o yolculuk esnasında Ebû Bekr-i Sıddîk’in arkadaşlığı, fedâkârlığının çe şitli göz yaşartıcı sahneleri var.

İlk önce mağaraya kendisi giriyor, zararlı bir şey var mı filan diye. Sonra Rasûlüllah SAS Efendimiz istirahat halindeyken, o elbisesini parçalamış, delikleri gedikleri tıkamış. Bir delik kalmış, oradan da bir zararlı mahlûk çıkıp da zarar vermesin diye, ayağının topuğunu oraya dayıyor Rasûlüllah’a zarar vermesin diye. Tesadüfen orası da yılanın yuvası değil miymiş, yılan geliyor, ısırıyor ayağını. Öyle acı çekiyor ki, ayağını çekmiyor ama. Rasûlüllah var dizinde, yatıyor. Rasûlüllah SAS Efendimiz yatıyor diye ayağını çekmiyor, fakat dişini sıkmasından, gözünün yaşarmasından yanağına yaş süzülüyor, Rasûlüllah Efendimiz’in üzerine damlıyor. Rasûlüllah Efendimiz, mâlumunuz o ağrıyan yerine mübarek eliyle meshederek onu tedavi ediyor. Yâni yılanın zehiri ona tesir etmiyor.

Çeşitli fedâkârlık misalleri var. Peygamber Efendimiz onun için, “Beni Medine’ye nakletti.” diye burada onu teşekkür sadedinde zikrediyor.

(Ve a’taka bilâlen min mâlihî) “Ve malından para vermek suretiyle, Bilâl-i Habeşî gibi mazlum, makbul bir sahabiye zalim müşriklerin elinden alıp, esaretten kurtardı. Satın aldı, azadetti Bilâl-i Habeşî RA’ı.”

Bilâl-i Habeşî RA mübarek “*Hayye ale’s-salâh!*” diyemezmiş de, “*Heyye ale’s-salâh!*” dermiş. Habeşli ya kendisi, telaffuzu biraz farklı. Demişler ki:

“—Yâ Rasûlüllah! *Hayya* demiyor da, *heyye* tarzında söylüyor...”

“—Onun öyle demesi, birçok kimselerin başka türlü demesinden daha hayırlıdır.” demiş.

Peygamber Efendimiz ahirete irtihal etti, Bilâl-i Habeşî bir daha Medine’de ezanı nasıl okusun? Sevdiği ahirete göçtü, terk etti Medine-i Münevvere’yi. Ezan okumadı bir daha... Sonra bir zaman geçti, gene dayanamadı. Gezdi Şam’da, Dımaşk’ta, oralarda dolaştı dolaştı... İçine bir aşk, şevk... Duramadı gene kalktı Medine-i Münevvere’ye geldi. Eh Rasûlüllah’ın müezzini gelmiş... Medineliler rica ettiler, çıktı minareye, bir ezân-ı şerîf okudu, Medine çalkalandı, hepsi ayağa kalktılar. Yâni Rasûlüllah’ın devri geri gelmiş diye. Çünkü o ses ile Rasûlüllah’ı hatırladılar.

İşte öyle kıymetli bir sahabe. Mazlum ve makbul bir kimse. Hatta Ebü’d-Derdâ RA ona biraz kızmış da , “Seni kara babanın oğlu seni!” demiş Bilâl-i Habeşî’ye. Onun üzerine Peygamber ASS Efendimiz Ebu’d-Derdâ’yı biraz sıkıştırmış, yâni sen böyle mi söyledin diye. Derhal gidiyor, özür diliyor. Yâni, öyle Rasûlüllah’ın himaye ettiği bir kimse. Allah şefaatine nail etsin... Müezzinlerin tabii pîri oluyor.

Sonra? Sayıyor Peygamber Efendimiz. Kendi malından Bilal’i âzâd eyledi. Tabii hem de öyle bir cömert ki, çok para vererek satın almış. Karşısındaki müşrik de onun alınacağını bilince, kerata arttırıyor parayı. Ne kadar arttırsa arttırsın. Vermiş parayı fazla fazla, âzâd eylemiş Bilâl-i Habeşî RA. Onu zikrediyor Peygamber Efendimiz.

(Ve mâ nefeanî mâlün fi’l-islâmi mâ nefeanî mâlü ebî bekrin) “Bana, İslâm’da Ebû Bekr’ın malının faydası dokunduğu gibi, hiç bir mal o kadar fayda sağlamadı.” buyuruyor. Malını vermiş Rasûlüllah’ın emrine...

Rivayetlerde geçiyor ki, Ebû Bekr-i Sıddîk müslüman olduğu zaman kırk bin dinarı varmış. Hepsini Allah yolunda, Rasûlüllah’ın emrine sarf etmiş.

Yine Said ibn-i Müseyyeb’den zikredilmiş ki:⁵

كَانَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقْضِي فِي مَالِ
أَبِي بَكْرٍ كَمَا يَقْضِي الرَّجُلُ فِي مَالِ نَفْسِهِ

(الزهرى عن سعيد بن المسيب)

(Kâne rasûlü’llàh salla’llàhu aleyhi ve selleme yakdî fî mâli ebî bekrin kemâ yakdî fî mâli nefsihî) “Ebû Bekr-i Sıddîk’in malından Rasûlüllah SAS Efendimiz kendi malını kullanır gibi istifade ederdi. Yâni aynen öyle tasarrufta bulunurdu.”

⁵ Abdürrezzak, Musannef, c.XI, s.228, no:20398; Ahmed ibn-i Hanbel, *Fadailü’s-Sahabe*, c.I, s.72, no:36; İbn-iAsakir, *Tarih-i Dimaşk*, c.XXX, s.59; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü’l-Usûl*, c.III, s.74; Said ibn-i Müseyyeb Rh.A’ten.

Nasıl ben kendi malımı şuna veriyorum, buna veriyorum. Hür olarak istediğim şekilde tasarruf edebiliyorum. Ebû Bekr-i Sıddîk'in malını da o salâhiyet ile, o kadar pervâsız, çekinmeden kullanırdı.

Neden çekinmeden diyoruz? Yâni o kadar yakın, o kadar halis, o kadar muhlis ki Ebû Bekr-i Sıddîk RA, onu hiç problem yapmıyor.

Meselâ insan başkasının cebine elini sokar mı, sokmaz. Neden? Çekinir. Kesesinden cüzdanını çıkarıp cebinden de parayı alır mı içinden? Almaz. Ya izin verir, ya izin vermez.

O aldığı parayı başkasına verir mi? Beş bin lirayı sen götür başka bir kimseye ver onun kesesinden... Kime karşı yapılır bu? Ancak aradaki samimiyet çok fazla olmalı ki o kadar sevgiyle, aşkla, muhabbetle dolu bir kimse olmalı ki, memnun olmalı:

“—Kesemi aldı, demek ki beni samimi kimse yerine koyuyor. Benden hiç bir endişesi, çekincesi yok, o kadar beni yakın hissediyor.” diye bayram etmesi lâzım!

Nitekim İhyâ'da bir bahis geçer. Adamın birisi, bir muhterem zât arkadaşının kapısını çalmış. Kendisi yokmuş evde, cariyesi açmış kapıyı. Demiş ki:

“—Filanca evde mi?”

“—Yok...”

Kapıyı açan cariyeye:

“—Öyleyse sen şöyle bir kenara çekil bakayım!” demiş.

Cariye kenara çekilmiş. Eve girmiş adam. Yatak odasına gitmiş, sandığı açmış, sandığın gözünü açmış, keseyi çıkartmış, şakır şakır paraları saymış, ne kadar alacaksa almış, çıkmış gitmiş.

Eyvah cariyeye ne yapsın şimdi? Efendisi evi ona emanet etmişti, şahsın birisi geldi, içeriye girdi, paraları aldı gitti. Ödünü atlamış. Akşama kadar çok korkmuş. Akşam gelince efendisine diyor ki... Kendisi cariyeye. O da evin efendisi, aynı zamanda mâliki onun. Diyor ki:

“—Efendim bugün filanca geldi.”

“—E iyi...”

“—Sizi sordu, siz evde yoktunuz, ‘Yok’ dedim. ‘Sen kenara çekil.’ dedi, girdi içeriye. Ben almak istemedim ama girdi. Yatak odasına gitti.”

“—Eeee?”

“—Sandığı açtı, içinden parayı çıkarttı, bir miktar para aldı gitti.”

Demiş:

“—Bunları hakikaten yaptı mı?” Korkarak:

“—Yaptı efendim.”

“—Eh demek ki, beni has arkadaş yerine koymuş, hiç çekinmemiş benden. Demek ki samimiyetimiz bu kadar ileriymiş ki bunu yapabildi. E bu müjde başka türlü karşılanmaz, haydi seni âzâd ettim.” diyor.

Cariyeyi âzâd ediyor. O arkadaşısı demek ki çok kıymetliymiş onun yanında. “Bana bu muameleyi yaptığına göre, demek ki beni samimi saymış, kendisine has arkadaş edinmiş.” diyor.

İşte onu hatırlattı bana.

Peygamber ASS Efendimiz, Ebû Bekr-i Sıddîk'in malını kendi malı gibi istediği gibi tasarruf edermiş. O müsaadeyi o vermiş. O da o müsaadeye belki lüzum kalmadan onu alacak kadar yakınlık duymuş Ebû Bekr-i Sıddîk'a. Bu onun için büyük şeref.

Tabii Ebû Bekr-i Sıddîk bizim başımızın tâcıdır, bizim yolumuzun da serdârıdır yâni. Allah-u Teâlâ şefaatine nail etsin...

(Ve rahima'llâhu umere) “Allah-u Teâlâ Hazretleri Ömer'e de rahmetini ihsân eylesin...” diye Hazret-i Ömer'den bahsetmeğe geçti Peygamber SAS Efendimiz. Pekiyi o ne yapmış da, öyle dua ediyor Peygamber Efendimiz ona?

(Yekülü'l-hakka ve in kâne mürran) “O Ömer, acı da olsa hakkı söyler. İsteyen beğensin, istemeyen beğenmesin. Hakkı olduğu gibi söyler. Acı da olsa hakkı söyler Hazret-i Ömer.

(Lekad terekehu'l-hakku ve mâ lehû min sadîkin) “Bazen bu hak söyleyicilik var ya, hakkı olduğu gibi söylemek, onu hiç arkadaşsız, yapayalnız bırakmış. Hiç seveni, arkadaşı kalmamıştır yanında... Çünkü hakkı söylüyor. Halbuki, hakkı söyleyen kimseye kızılmaması lâzım. Elini ayağını öpmek lâzım, doğru söylüyor diye ama;

“—Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar” diye atalarımız bunu tecrübelerine dayanarak söylemişler.

Hakkı söyledin mi, kızarlar. Millet birbirine yalan söylemeye, haksız yere methetmeye alışmış

Peygamber SAS Efendimiz diyor ki:⁶

أَحْثُوا التُّرَابَ فِي وُجُوهِ الْمَدَّاحِينَ

(عد. حل. عن ابن عمر؛ طب. عن المقداد؛ ت. عد. عن أبي هريرة)

RE. 18/4 (*Ühsu't-turâbe fî vücûhi'l-meddâhîn*)
“Meddahların, dalkavukluk yapan, çok metheden insanların yüzlerine toprak saçın!” Methedilen de alışmasın diye.

Asıl arkadaş, yani dost acı söyler; düşman güldürür. Düşman gelir metheder metheder, ondan sonra arkandan kıs kıs güler, alay eder. Dost, “Kardeşim ben seni severim, senin şu kusurun var, bunu yapmasan daha iyi olur diye bunu söyler.

⁶ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.94, no: 5684; Abd ibn-i Humeyd, *Müsned*, c.I, s.258, no: 812; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V I, s.99; Taberânî, *Müsnedü'ş-Şâmiyyîn*, c.I, s.165, no:275; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.IV , s.186; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.106, no:355; Abdullah ibn-i Ömer RA'dan.

Müslim, *Sahîh*, c.IV , s.2297, no:3002; Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.599, no:2393; Ebû Dâvud, *Sünen*, c.II, s.669, no:4804; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.II, s.1232, no:3742; Buhârî, *Edebü'l-Müfred*, c.I, s.124, no:339; Bezzâr, *Müsned*, c.V I, s.48, no:2113; İbn-i Ebî Şeybe, c.V , s.297, no:26259; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.158, no: 1158; Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX, s.244, no:576; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.X, s.242, no:20926; Mikdâd ibn-i Eved RA'dan.

Tirmizî, *Sünen*, c.IV , s.600, no:2394; İbn-i Adiy, *el-Kâmil*, c.III, s.345; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, no:1033, no:7960. *Keşfü'l-Hafâ*, c.I, s.56, no: 135; *Câmiu'l-Ehâdîs*, c.I, s.459, no:732.

Hazret-i Ömer RA da böyle o kadar doğru sözlü bir kimseydi ki, acı da olsa hakkı söylerdi. Söylemesi bazen onu arkadaşsız bırakırdı, yapayalnız bırakırdı. Hakkı söylemek, hak ile onu baş başa yapayalnız bırakmakta...

(Ve rahima'llahu usmâne) “Osmân-ı Zinnûreyn RA da Allah-u Teâlâ Hazretleri rahmetini ihsân eylesin...” diye ona da dua etmiş Peygamber Efendimiz. Neden? *(Testahyîhü'l-melâiketü)* “Melekler ondan hayâ eder.” Bu ümmetin en haya sahibi olanı oydu. Hazret - i Osman, hayâ timsaliydi.

Hayâ ne demek? Utanmak demek. Bir kız gibi yüzü pembe pembe oluvermek. En hayalî kimseydi Hazret-i Osman. Yâni okadar hayalî bir kimseydi ki, melekler de ondan çekinirlermiş, haya ederlermiş. Öyle buyuruyor Peygamber Efendimiz. Rivayetler ve menkabeler var.

(Ve cehheze ceyşe'l-usreti) “Tek başına, Tebük Seferine giden ordunun her türlü techizatını o sağladı malıyla. Bir orduyu te chîz eyledi tek başına Hazret-i Osman...”

Sen Allah yoluna ne kadar para verebiliyorsun, ölç bakalım! Haydi bakalım yarışabilecek misin? Böyle büyük insanlar neden büyük oluyormuş işte görünüyor. Koca bir orduyu, tek başına techîz eyledi Hazret-i Osman-ı Zinnûreyn RA...

(Ve zâde fî mescidinâ hattâ vesianâ) “Mescidimizi de genişletti de, biz içine sığdık.” Demek ki, Peygamber SAS Efendimiz'in mescidi ilk bina edildi, ondan sonra ashâb-ı kirâm çoğaldıkça içerisi dolup taşıyordu, sığmamağa

başladılar. Hazret-i Osman-ı Zinnûreyn Mescid-i Nebevî'yi genişletti ve o genişlettiği için de içine insanlar sığmağa başladılar.

(*Ve rahima'llahu aliyyen*) “Allah-u Teâlâ Hazretleri Ali'ye de rahmetini ihsân eylesin...” diye Hazret-i Ali Efendimiz'e de dua etti Peygamber Efendimiz.

Hazret-i Ali, Peygamber Efendimiz'in hem damadı, hem amcazâdesi ve çocuk yaşta olanların ilk müslüman olanı. Yâni kadınlardan ilk müslüman olan Hazret-i Haticetü'l-Kübrâ, çocuklardan ilk müslüman olan Hazret-i Ali Efendimiz.

Hazret-i Ali Efendimiz'e diyor ki:

(*Allâhümme ediri'l-hakka meahû haysü dâr*) “O nereye giderse, nereye dönerse hakkı da onunla beraber döndür, onu da yanından ayırma!” Hazret-i Ali Efendimiz'e de böyle dua buyurmuş Peygamber SAS Efendimiz.

Hazret-i Ali Efendimiz bu dualara mazhar olduğu için, ashabın en iyi hükmedicisiydi. *Akda's-sahâbe* deniyor, yâni kadılık mesleğinde, hüküm vermede bir taneydi Hazret-i Ali Efendimiz.

Fevkalâde isabetli, fevkalâde güzel hükmederdi ve bilgisi fevkalâde yüksekti. İlmî görüşü, sözleri her birisi birer inci gibidir.

Geçen hafta bir tanesini bahis konusu ettik, Hazret-i Ali Efendimiz diyor ki:

“Ey filan! Sen bu işi iyi anlayamamışsın, hakikati insanlara göre ölçme! Filanca adam iyi insandır, o halde onun yaptığıının iyi olması gerekir... Öyle ölçme! İlk önce hakikati öğren, kimin hakikat ehli olduğunu daha iyi anlarsın.” diye bir ilim prensibi ortaya koyuyor ki, bugün bir Maarif Vekâleti’nin neşrettiği büyük ansiklopedi var, çok büyük bir eser İslâm Ansiklopedisi diye. Onun ilk sayfasına Hazret-i Ali Efendimiz’in bu sözünü almışlar.

İnsan ilkönce hakikati öğrenince, kimin hak ehli olduğunu anlar. Bize çok lâzım olan bir nasihat bu.

Daha pek çok güzel sözleri vardır ki Hazret-i Ali Efendimiz’in, onlar Türkçe’ye de tercüme edilmiştir. Eskiden beri dilden dile dolaşır. Pek çok hikmetli güzel sözleri vardır.

Allah-u Teâlâ Hazretleri biz müslümanları bu büyük şahısların, büyük sahabenin, büyük, Allah’ın saf, velî, makbul kullarının yolundan ayırmasın... Şefaathlerine nail eylesin... Dünyanın değerini, hakikatini görüp de ahirete teveccüh eden, ahireti kazanmak için bütün hayatını, aklını, parasını, gayretini o tarafa yönelten, akıllı, zekî kimselerden eylesin...

Ömrünü gafletle geçirmeyen, ahiret azığı hazırlayan, kabri için, ahiret alemi için, hesap günü için şimdiden hayırları bol bol hazırlayıp oraya gönderen bahtiyârlardan eylesin... Hüsn-ü hâtıme nasib eylesin cümlemize...

Kabirde kabir azabı göstermesin... Kabrimizi cennet bahçe leri eylesin... Mahşer yerinde sıkıntı çektirmesin... Arş-ı A'lâ'nın gölgesinde gölgelenen bahtiyarlar arasına biz aciz kullarını da alsın... Hesabı kolay görülenlerden, kitabı sağından verilenlerden, cennete yıldırım gibi şakıyarak geçenlerden, Peygamber SAS Efendimiz'in *Livâü'l-Hamd*'i altında cem olanlardan eylesin...

Fâtiha-i şerîfe mea'l-besmele!

Mahmud Es'ad COŞAN

08. 03. 1981 - İskenderpaşa

[Bütün HADİS DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü